

ADMINISTRATIYA ROMÂNIA

Organ al Uniunii Generale a notarilor comunali și cercuall din România

DIRECTOR ȘI REDACTOR RESPONZABIL:
ALEXANDRU BUHA,
consilier orășănesc și președintele notarilor.

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIYA:
LUGOJ, STRADA BISERICII No. 24.

PRIMREDACTOR:
Dr. ALEXANDRU VASILIE
primnotarul orașului Lugoj.

Cuprinsul:

1. Convocarea pentru adunarea generală a Uniunii notarilor din România. 2. Raport anual al președintelui Uniunii gen. a notarilor din România.	3. În jurul reformei administrative. 4. Căminul nostru. 5. Contabilitatea publică. 6. Informațiuni.

ADRESA.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

NOTARIATUL

Dr. Alexandru Vasile

Cluj

p. u. _____

judetul : _____

ABONAMENTUL:

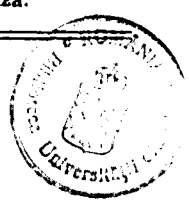
Pe 1 an 150 Lei
Pe 1/2 an 75 Lei

Apare în 1. și 15. a fiecărei luni.

MANUSCRISELE

să primesc până în 10 și 25 a lunii și nu se înapoiază.

TIPOGRAFIA LUDOVIC SZIKLAI, LUGOJ.

ADMINISTRAȚIA ROMÂNĂ

Organ al Uniunii Generale a notarilor comunali și cercuali din România

DIRECTOR ȘI REDACTOR RESPONSABIL:
ALEXANDRU BUHA,
consilier orășănesc și președintele notarilor.

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
LUGOJ, STRADA BISERICII No. 24.

PRIMREDACTOR:
Dr. ALEXANDRU VASILIE
primnotarul orașului Lugoj.

Uniunea Generală a Notarilor comunali și cercuali din România.

Convocare.

D-nii Membrii ai Uniunii Generale a Notarilor comunali și cercuali din România prin aceasta se convoacă la

adunarea generală ordinară

care se va ținea în Cluj, la 1 Noembrie 1924 la 9 ore a. m. în sala Prefecturii, iar d-nii Membrii ai Consiliului de administrație se convoacă la

ședința

care se va ținea în Cluj, la 30 și 31 Octombrie 1924 la 8 ore a. m. tot în sala Prefecturii cu următoarea

Ordine de zi:

1. Deschiderea adunării generale și constatarea membrilor prezenți.
2. Raportul președintelui despre activitatea Uniunii Generale.
3. Raportul Secțiunii econ. și a Contab. despre cenzurarea socoților anului 1923.
4. Raportul Secțiunii economice și a Contabilității relativ la bugetul anului 1925.
5. Proiectul de lege al reformei administrative cu propunerea Secției administrative.
6. Esecutarea și modificarea legii asupra maximului taxelor și contrib. comunale.
7. Propunerea Secției sociale relativ la redactarea actelor particulare în legătură cu legea nouă a avocaților.
8. Propunerea Reuniunilor județene relativ la legea pentru unificarea dispozițiilor din legea de organizare judecătorească art. 287 pentru judecătoriile comunale.
9. Propunerea Reuniunilor județene relativ la anteproiectul legii beuturilor spirituoase.
10. Chestiunea încadrării în grade și clase de salarizare a notarilor comunali.
11. Regularea salariilor funcționarilor publici, amăsurat stărilor actuale.

12. Propunerea consiliului de administrație referitor la completarea postului de secretar și redactor al Uniunii.
13. Înființarea tipografiei comunale.
14. Modificarea statutului Uniunii Generale.
15. Eventuale propuneri.
16. Alegerea funcționarilor și membrilor din consiliu demisionați și repositați.

La aceasta adunare sunt rugați a lua parte toți d-nii notari.

Membrii de drept ai adunării sunt :

1. Reuniunile județene reprezentate prin prezidenții lor și delegații reuniunilor județene și anume pentru primii 25 membri ai lor prin 2 delegați, după fiecare alți 25 membri ce urmează prin 1 delegat; fracțiunile până la 25 nu se iau în considerare, peste 25 se consideră ca unitate.

2. Membrii aleși ai consiliului de administrație.
3. „ „ în secția economică și a contabilității.
4. „ „ în secția administrativă.
5. „ „ în secția socială.

Delegații reuniunilor județene trebuie să aibă legitimații în regulă pentru a putea lua parte cu vot decisiv la adunarea generală.

La ședința consiliului de administrație va lua parte toți președinții și membrii aleși.

Domnii președinții sunt rugați a insinua sosirea lor și a delegațiilor pentru găzduirea lor cu cel puțin 3 zile mai înainte de adunare **Prezidiului, Lugoj (Primăria).**

Domnii Președinții sunt rugați și de asta dată a aduce cu sine taxele (cotizațiile de membru 100 lei de fiecare notar și subnotar pe anul 1924 plus restanța pe 1921, 1922 și 1923) precum și abonamentul revistei noastre anual 150 lei, chiar și dacă nu ar fi încasate, anticipându-le din ori ce alt fond, deoarece fără bani nu mai putem face nimic.

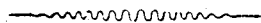
Lugoj, la 1 Octomvrie 1924.

Simeon Ursu

primnotar.

Alexandru Buha

președinte.

RAPORTUL ANUAL

al Președintelui Uniunii Generale a Notarilor și subnotarilor
comunali și cercuali din România.

pentru

adunarea generală

din Cluj, la 1 Noemvrie 1924.

Onorată adunare, D-lor Colegi !

În cursul anului trecut Uniunea noastră a ținut adunarea ei generală la 4 August 1923 în Cluj și un Congres la 23 Octomvrie 1923 în Timișoara, iar Consiliul de administrație a ținut ședințele sale tot în Cluj la 30 Aprilie, 3 August și 26—27 Septemvrie 1923.

A trecut iarăși un an întreg, fără ca administrația comunală să se fi ameliorat, în schimb — luându-se dreptul comunelor de a-și acoperi recerînța bugetară prin arunc comunal, unicul mijloc de existența și propăsire a lor, acestea nu numai că nu progresează, dar contrariu, merg cu pași repezi spre ruină.

Am crezut cu toții, că dacă se sfârșește războiul mondial, ne vom pune umăr la umăr și cu muncă neobosită ne vom croi repede o soartă mai bună, durere nădejdiile noastre nu s'au îndeplinit și dacă totuși am putut realiza ceva îmbunătățiri pentru corpul notarial, aceasta sunt a se atribui exclusiv activității neobosite, a Uniunii noastre.

Avem să fim solidari, totdeauna uniți în luptă, pe care o ducem și atunci putem fi siguri, că izbândă va fi a noastră.

D-lor Notari, D-lor Colegi !

Corpul notarial totdeauna a fost jignit în drepturile sale, în afară de protecția legilor, nimeni nu-i asculta cuvântul ; așa a fost în trecut, așa este și azi.

Avem însă mângăierea, am izbutit să devină un faptrecunoscut de toți cetățenii și de toate autoritățile noastre, că administrația bună atârnă numai dela munca noastră.

Avem să lucrăm deci cu dragoste, sârguință și constiențiozitate în interesul populației conduse de noi.

D-lor ! Cei-a-ce nu s'a putut face în trecut, se va face acum. Guvernul

având la inimă soarta țării, se ocupă de intocmirea diferitelor proiecte de legi, iar parlamentul în scurtă vreme a votat o serie de legi, menite a pune bază solidă României-mari.

Astfel s'au promulgat Constituția, Statutul funcționarilor, legea avocaților, legea apelor, legea pentru încurajarea clădirilor, legea chirilor, legea financiară, legea pentru dobândirea naționalității române și legea maximului (taxele comunale) etc.

S'a intocmit proiectul reformei administrative, care a fost pertractat deja și de Comisiunea parlamentară. Acest proiect este menit să îmbunătățească administrația comunelor și să pună pe notar la locul ce'i revine.

Uniunea noastră a fost cea dintâi, care a elaborat un asemenea proiect și care prin diferite memorii a căutat să atragă atențiunea factorilor competenți asupra nevoilor administrației noastre.

Comisiunea administrativă parlamentară a cules și primit multe din proiectul și memoriile Uniunii noastre, însă tot mai sunt multe de complectat până proiectul va deveni legea, pe care o așteptăm noi.

Conform proiectului oficial, Comuna va fi administrată de un consiliu, compus din bărbații aleși de populație și din femeile cooptate de către consiliu. O singură întrebare: Care este rostul femeilor în Consiliu? Primarul este capul administrației comunale; e foarte bine, numai se fie apt de aceasta. Notarul devine un simplu reprezentant al autorității centrale, fără să aibă vre-o ingerință în treburile comunei. Femeile, ca consilieri cooptați hotărâsc, primarul fără carte poruncește, el încheie căsătoriile și poate să transmită această atribuțiune unui membru al delegațiunii permanente, care poate fi și cu mai puțină carte; secretarul este șeful cancelăriei, iar notarul ca reprezentant al guvernului va face rapoarte despre cele auzite și văzute.

Nu are vot decisiv în adunările consiliului, dând numai sfaturi și îndrumări administrației. De altcum notarului i-se cere o calificăție superioară. Aceasta de altfel noi am cerut-o și o și pretindem și acum.

Adunarea noastră se va ocupa azi din nou de proiectul reformei administrative, va face din nou observările ei modeste și prin un memoriu va cere din nou modificarea proiectului, ce urmează să se dezbată în proxima sesiune parlamentară.

Proiectul reformei administrative, trecut deja și prin comisiunea administrativă parlamentară, face deosebire mare între notarul din Ardeal, Banat, Bucovina și între notarul din vechiul Regat și Basarabia. Notarul din Ardeal, Banat și Bucovina va fi asimilat în grad cu șefii de biuro și va putea înainta până la gradul de subdirector, iar notarul din vechiul Regat și Basarabia cu o vechime de 5 ani va fi asimiliat cu gradul de impiegat ultima clasă și va putea înainta până la gradul de subșef de biuro.

D-lor Colegi! Când se știe ce a fost notarul de ieri, și ce e azi și când proiectul trecut deja și prin comisiunea parlamentară, apreciază importanța notarului din Ardeal și Banat, — ne surprinde foarte mult, că se mai găsesc persoane, cari desconsideră Corpul notarial Ardelenesc în mod înconștient, fără motiv și fără a ține cont de pregătirea superioară, cultura socială și chemarea lui nobilă. Astfel nu putem trece cu vederea articolele apărute în Nrii. 1048 și 1100 ai ziarului „Infrățirea“ din Cluj, în care Corpul notarial din Ardeal este calomniat fără nici un motiv, calificând pe notarii comunali din Ardeal de renegați, mai șoviniști decât ungurii, sunt principalii spioni ai iredentei maghiare

și prin urmare, cei mai periculoși dușmani ai Statului, și că încasează dările de 4—5 ori mai mult. Inconștiența autorului acestora este atât de evidentă, încât nu merită să mai insistăm asupra lor.

Dar înainte D-lor Colegi! Să muncim zi și noapte, spre a da dovadă că noi suntem vrednicii clasei funcționarești!

I.

Onorată adunare generală!

Uniunea generală a notarilor, în adunarea ținută la 4 Aprilie 1922, a hotărât organizarea Reuniunilor notariale și în vechiul Regat.

Cum vă este cunoscut, s'a organizat din partea noastră numai Reuniunea din județul Mehedinți. În celelalte județe lipsa de mijloace materiale ne-a împiedicat să ducem la îndeplinire cu succes acțiunea începută.

În cursul anului curent s'a constituit în vechiul Regat Asociația generală a notarilor cu sediul în Joseni-Buzău, cu care suntem în tratative de fuzionare. Mulți notari din vechiul Regat și Basarabia au intrat ca membrii în Uniunea noastră.

Vă promitem onorată adunare, că prezidiul va continua în viitor organizarea de Reuniuni în vechiul Regat, Bucovina și Basarabia, cu mai mare avânt.

II.

Statutul nostru, trimis ministerului de Interne spre aprobare, s'a predat Consiliului permanent, spre ași da avizul recerut în virtutea art. 7. lit. e. din legea sa organică. Consiliul permanent află să fie suprimată, respective modificată dispozițiunea art. 7, 8 și 38 și atunci își va da avizul. Modificarea aceasta se va face în adunarea de azi.

Prezidiul însă și până la aprobarea Statutului nou a dispus să se înregistreze Uniunea la Tribunalul din Cluj, în baza statutului vechiu.

III.

Pentru înființarea tipografiei comunale, s'a făcut tot posibilul dar nefiind subscribe toate acțiunile și nefiind încurs prețul nominal al acțiunilor semnate, tipografia nu s'a putut înființa până azi

Banii plătiți sunt depuși la Banca Națională spre fructificare.

Tipografia notarială are viitor, fără de aceasta nici nu putem exista. De aceea prezidiul și prin acesta, propune stăruitor înființarea ei.

IV.

S'a cerut la Ministerul de Interne înființarea de școli de notari (cursuri, academie administrativă) în orașul Făgăraș, Lugoj, Oradea-mare și Târgul-Mureș.

În Făgăraș este deja înființată aceasta școală. La multă stăruință din partea noastră Ministerul a înființat școală de notari și în Lugoj, cu curs paralel, care s'a și deschis la 6 Octomvrie a. c., primind 160 de candidați, din cari 104 cu 8 clase și maturitate.

V.

Am solicitat la Ministerul de Interne subvenție pe seama Revistei noastre „Administrația Română“. Ministerul găsiind revista noastră de organ

adevărat al administrației comunale, a ordonat abonarea revistei pe seama tuturor notariatelor din bugetele comunelor, acordându-ne pe acest an o subvenție de 20 000 lei. Azi avem 2010 abonați din cari 410 sunt din vechiul Regat, Basarabia și Bucovina. Orașele mai toate au abonat revista noastră.

Conținutul revistei Vă este cunoscut; apare lunar de 2 ori în 16—24 pagini. Abonamentul însă durere, nu să plătește regulat. Ne având bani, am trimis notariatelor revista cu rambursă, însă circa 900 notariate au trimis revista rambursată înapoi, cauzându-ne aproape 20 000 lei spese.

Dlor Notari! Așa nu se mai poate face nimic. Când Dl. Ministru ordonează abonarea revistei în sarcina comunelor, și notarii nici atunci nu plătesc abonamentul, — înceată totul. Vă rugăm D-lor și pe această cale, să binevoiți a trimite imediat abonamentul, împreună cu restanța din anul trecut, căci în caz contrar suntem siliți a suspenda apariția revistei.

Sprijiniți D-lor notari Uniunea noastră și administrația revistei, ca să-și poată continua activitatea sa și în mai mare măsură, spre binele nostru comun.

VI.

Prin interpretarea greșită a Legii pentru organizarea și unificarea Corpului de avocaților, unele barouri avocațiale și Judecătoria de ocol au contestat dreptul notarilor de a mai redacta acte, refuzând Secțiile cărților funduare să mai primească contracte și cereri fără signarea avocaților.

Spre a lămuri această chestiune Ministerul de Interne, cu adresa sa Nr. 44038 din 1923, a cerut avizul Ministerului de Justiție și a primit răspunsul următor: „No. 30715 din 1923. Actele cari se prezintă pentru autentificare la orice autoritate în localitățile unde nu sunt notari publici, trebuiesc a fi redactate de un avocat sau apărător. Rezultă de aci că orice acte anume prevăzute în art. 37, mai sus reproduse, pot fi redactate fie de parte fie de alte persoane cărora ea se adresează“. Deci numai pentru actele autentice există obligațiunea ca ele să fie redactate și subscrise de avocat sau notar public.

Chestiunea se lămurește și mai clar prin ordinul No. 25536 din 1923, dat de Directorul general al Justiției din Cluj, tuturor Tribunalelor din Transilvania care dispune următoarele: „Domnule Primpreședinte! Ajungându-ne la cunoștiință că unii Președinți de tribunale și șefi judecătoria — în baza legii organizării și unificării corpului de avocați au dat circulare de a nu se primi la instanță nici o petițiune făcută de particulari și primind telegrama unei instanțe cu cuprinsul următor: „Rugăm răspuns telegrafic la aceia, că la Cartea funduară putem primi petițiuni de intabulare, făcute de particulari, notari sau numai redactate și semnate de avocați?“ și având în vedere mai departe și faptul că reprezentarea obligatorie avocațială se referă numai la cauzele procesuale și că Cartea funduară nefiind instanță de judecată, ordonăm ca până la noua dispoziții să se poată primi și cereri dela particulari, fără signarea avocaților“.

Este deci evident că legea pentru organizarea și unificarea corpului de avocați nu atinge drepturile câștigate ale notarilor de a practica lucrările particulare admise de legile și ordonanțele citate.

Credem, că atunci când Dl. Ministru de Interne cu ordonanța sa Nr. 22179 — 1924 a aprobat majorarea taxelor pentru redactarea actelor la dublu, a recunoscut drepturile câștigate ale notarilor din Ardeal și Banat, de a se ocupa cu redactarea acestor acte.

VII.

Adunarea generală a ordonat anul trecut, ca Prezidiul să solicite rezolvarea memoriului înaintat în chestia încasării impozitelor către Stat, cerând să se clarifice rolul notarilor în ce privește perceperea impozitelor.

Memoriul nu s'a putut rezolva în favoarea noastră din lipsa perceptoilor; a rămas și pe mai departe încasarea dărilor în sarcina notarilor și casierilor comunali, stabilind pe seama lor pentru această muncă o remunerație lunară de 300 lei care în curând se va și asemna.

Suntem de părere, ca să rămână această sarcină și pe mai departe notarilor, fiind chiar în interesul populației, ca dările să se încaseze de casierul ei ales și nu de agenți streini, pe cari nu'i cunoaște și cari se mută din un loc în altul peste noapte.

VIII.

S'a cerut la Dl. Ministru de finanțe, asemnarea diurnelor pentru munca grea săvârșită de notari cu schimbul coroanelor; am primit pozitivă promisiune, ca în curând se vor plăti.

IX.

Am cerut tot la Ministerul de finanțe asemnarea remisei de 1% pentru încasarea taxelor pentru beuturile spirituase; și aceasta s'a pus în vedere că se va plăti cât mai în grabă.

X.

Am cerut stabilirea taxelor comunale, cari se pot percepe în baza art. IV. din legea maximului. E drept că legea dispune, ce fel de taxe se pot percepe, dar sub titlul de etc. multe comune percep diferite taxe ilegale.

Am înaintat Dlui Ministru de Interne și modelele recerute pentru manipularea taxelor, pentru că deși comunele au dreptul în baza autonomiei comunale să-și fixeze lucrările interne după împrejurările lor locale, tot e mai bine, chiar de lipsă să fie în manipularea gospodăriei comunale uniformitate.

În Ministeriul de Interne s'a primit modelele prezidiului nostru de bune și acum se pot comanda la Uniunea noastră.

D-lor Notari! Prezidiul Uniunii generale se ocupă stăruitor de această chestiune, pentru crearea unui fond pe seama orfanilor notarilor săraci. Ne vom ocupa și cu eventuala zidire a unui Cămin pe seama copiilor nostri, precum am și avut în trecut.

Toate acestea însă le vom putea ajunge numai prin sprijinul Dlui ministru de Interne, prin sprijinul autorităților noastre și cu bunăvoința dvoastră. Până azi acest fond a realizat din comanda imprimatelor 130.000 lei.

Întrucât dvoastră cu dnii primari laolalta a-ți comanda imprimatele necesare comunelor și notariatelor prin Uniunea generală, fondul acesta s'ar spori la multe, sute de mii de lei, chiar și peste milion.

Sprijiniți cauza nobilă și comună, căci toate corporațiunile o fac, numai noi nu! —

D-lor Colegi! Nu putem trece cu vederea rezultatul **congresului** nostru ținut la 23 Octombrie 1923 în Timișoara.

La acest congres au luat parte circa 400 membri ai Uniunii noastre, în frunte cu reprezentantul guvernului **Di. Petru Modolea**, Director general în Ministeriul de Interne.

D-lor!

Uniunea noastră are azi în 23 județe (Ardeal, Banat și județul Mehedinți) precum și în vechiul Regat, Bucovina și Basarabia 3851 membri; cu ajutorul acestora, cu ajutorul d-lor prefecți, subprefecți, primpretori (administratori de plasă) și cu concursul superiorilor dela diferitele Ministere, am putut desvolta aceasta modestă activitate, care am cuprins-o în acest rezumat.

Vă mulțămesc D-lor din adâncul inimei mele, în numele Uniunii noastre pentru acest concurs și sprijin pe care î-l solicit dela Dvoastră și pentru viitor, spre binele nostru, al Țării și al Neamului.

Declarăm solemn, că prezidiul Uniunii noastre a făcut tot ce i-a stat în putință în interesul membrilor și pentru binele populației conduse de noi. Promitem, că în ce privește prezidiul, cu toată energia și însuflețirea noastră vom lucra într'acolo, ca să fim demni de încrederea d-voastră, și să dobândim iubirea poporului și stima autorităților noastre.

Binevoii a lua raportul nostru la cunoștință.

Cluj,
Lugoj, la 10 Octombrie 1924.

ALEXANDRU BUHA

*președintele »Uniunii generale a notarilor comunali
și cercuali din România.«*

ÎN JURUL REFORMEI ADMINISTRATIVE.

Dacă a urmărit cineva cu atenție văicărelile noastre în jurul proiectelor de reformă administrativă și dacă și-a făcut o deducție din aceste văicăreli, în necunoștință de cauză ne condamnă a fi niște regionaliști incarnați, cari nu ne putem împăca cu lucrurile noi (moderne) și întru apărarea cauzei noastre (profesionale) sprijinim un sistem ruginit de administrație, care (după cum afirmă unii) numai corespunde spiritului vremii, trebuie reformat radical.

Dacă s'ar afirma despre regulamentele și tacticile militare vechi, că nu mai sunt actuale, s'ar spune un adevăr incontestabil, deoarece-ce războiul mondial a dat un avânt puternic științei militare, urcându-o pe o treaptă mult mai înaltă.

A apăra un sistem de administrație pentru noi însemnează, că cunoaștem acel sistem și'l găsim a fi mai bun decât acela față de care tindem a-l preferi, nu din punct de vedere profesional, ci din punct de

dere al prosperării și al binelui obștesc singurele puncte de gravitație către cari ar trebui călăuzită barca administrației.

Lupta atunci e dreaptă, când părțile se folosesc de aceleași arme.

Lupta pentru apărarea alor două sisteme de administrație atunci ar fi dreaptă, când funcționarii administrativi s'ar despărți în două tabere și unii dintre ei ar lua apărarea unuia, alții a altuia sistem de administrație, în care caz majoritatea ar eși biruitoare.

La noi nu e vorba de tabere, noi atacăm unanim, colegii din Vechiul Regat ne acompaniază, nu ne contraatacă nimenea. iar în cele din urmă tot noi ne vedem învinși.

Suntem departe de regionalism, ceia-ce am spus și până acum repețit, nu ne trebuie nici un sistem ruginit, ci ne trebuie o lege nouă, sănătoasă și trainică, lege, care să nu fie frumoasă numai pe hârtie, care să

poată fi respectată cu sfințenie de toate ținuturile pentru cari se creiază.

Voim în primul rând, ca noua lege administrativă să fie la fel de dreaptă pentru toți cetățenii țării.

Proiectul de reformă administrativă deși a trecut prin atâtea transformări, nouă ne cauzează cea mai mare nedreptate, deci din punct de vedere profesional suntem în legitimă apărare, nu atacăm, nu bârfim, dar pretindem să ni-se respecte drepturile odată câștigate și exercitate atâta timp.

Pornind de la acea părțică din proiect, care se referă la noi legiuitorul sau mai bine zis propunătorul susține, că notarul comunal nu poate fi șeful administrației comunale, căci prin acest procedeu s'ar știrbi autonomia comunală garantată prin constituție.

Regatul Vechiu a avut și până în prezent autonomie, dar mai mult pe hârtie, căci practica ne dovedește contrarul.

Pentru argumentare, nu mă întind departe ci mă opresc la însuși capul administrației comunale, care a fost și vrea să fie primarul comunal ales de locuitorii din comună. Primarii se știe, că în cea mai mare parte au fost proprietarii de pământ (boieri). Odată asigurată autonomia comunală, mai ales după revoluția din 1907, când țaranii sau dat pe față de dușmani ai ciocoiilor nu'mi vine a crede, că conștiința națională 'i-ar mai fi ales pe primarii boieri de primart. Știut este, că individul cu interese materiale pus în fruntea administrației comunale, conduce pentru sine și nu pentru obște. Prin faptul, că s'au tolerat în funcții de primari și după 1907 astfel de boieri s'a făcut prima încălcare a autonomiei comunale.

Dovada cea mai vie de știrbirea autonomiei comunale, nu numai pentru trecut, ci și pentru viitor, ni-o dă legea contabilității publice care mai pune un curator pe capul gospodăriei comunale, în persoana receptorului, iar aprobarea hotărârilor referitoare la chiveraisirea averii com. o centralizează la Minister. Insuși faptul, că comuna e silită a'și consemna la „Cassa de depuneri“ soldul unui exercițiu, conștitue o încălcare a autonomiei

comunale atâta timp, cât acel sold depus în alte părți sau manipulat altfel, poate aduce comunei un venit mult mai mare.

Odată ce statul și rezervă dreptul de a'și numi un reprezentant în comune, sub aceeași formă de tutelă administrativă și pentru a ridica prestigiul reprezentanților săi le-ar putea asigura acesora o activitate pe un cerc cât mai larg, fără a suprima prin acest procedeu autonomia comunală, ci începând cu ierarchia administrativă direct din comune, dând astfel posibilitatea, că unele porniri greșite să se poată abate la ogașa cea bună încă în prima fază a metamorfozei lor.

Reprezentantul puterii centrale după cele de mai sus ar putea avea ca atribuții: oficiul de stare civilă, chestia dărilor, controlul manipulării (dacă nu manipularea) averii comunale, corespondența comunei, fiind la aceasta din urmă stația de descărcare pe hârtie a rapoartelor verbale ale primarilor (în afaceri pur comunale) și stația directă (în afacerile de interes obștesc), șeful suprem al poliției comunale etc. etc. pe când primarul (mai bine zis economul) comunal ar putea fi șeful poliției campestre și în cauze pur comunale (la reprezentări, la ceremonii) capul comunei fără birou separat, având a face ori-ce corespondență cu aătoritățile prin intermediul notariatului local.

Tot proiectul de reformă administrativă relativ la pregătirea notarilor, ne arată o lacună. Anume se vorbește de înființarea unei școli speciale administrative, însă nu leagă de un termen această înființare nici nu fixează o limită de încorporare a noilor elemente, nu fixează un stagiul de tranziție pentru câștigarea cunoștințelor teoretice necesare tuturor notarilor pentru a deveni mai târziu egali în cultură și grad, așa, că pe veci vor fi notari și notari, manipulați după diferite sisteme și în felul acesta nu vom avea în curând o administrație unică.

Proiectul încă nu e lege, mai poate fi modificat înspre bine, propuneri sunt berechet și ori-ce pas încă nu e târziu.

Ioachim Sas.

CĂMINUL NOȘTRU.

RĂSPUNS.

D-l V. Po., notarul comunei Jimborul mare în Nrul ultim al acestei reviste publică articolul său cu titlul de sus, pentru a arăta necesitatea înființării unui cămin pe sama copiilor de funcționari.

Ideea nouă suleată în acest articol este: să se înființeze la Cluj un „Cămin al copiilor notarilor și subnotarilor din Transilvania, Banat, Crișana și Maramurăș“. Motivul: „Nedumerirea, că întrun Cămin al tuturor funcționarilor administrativi mai curând ajunge copilul servitorului dela prefectură și pretură, decât al notarului dela sate..“

Fie — mi permis câte-va reflexiuni asupra acestei idei noi și asupra motivărei propunerii.

Declar din capul locului, că propunerea din chestie ar fi acceptabilă dacă i s'ar face cuvenita modificare, și dacă chestia s'ar pune pe o bază, nu mai serioasă ci mai finanțabilă.

Înainte însă de a intra în merit îmi voi lua voia a face o mică digresiune.

D-l notar arată foarte plastic greutățile, ce le are notarul comunelor noastre cu educarea copiilor lui în școlile primare și secundare, și ajunge la concluzia, că

unii funcționari administrativi sunt în fericita situație de a avea în localitatea ocupației lor școli primare și secundare.

Noi iscălim aceasta cu amândouă mâinile; dar nu aceasta este chestia, ci căminul se proiectează a se face pe sama copiilor, ce urmează vr'una din facultățile universității de aici. În acest caz deci este evident, că toți funcționarii administrativi (afară de prea puținii, cari locuiesc în Cluj) sunt privați de o școală corespunzătoare pentru copiii lor, ceace înseamnă, că de căminul din chestie vor avea nevoie toții copiii funcționarilor noștri administrativi, indiferent, că trăiesc în Timișoara sau în Jimborul mare.

O a doua chestie, care după părerea noastră este rezultatul relei interpretări a D-lui notar Pop este: tendința de a se separa căminul copiilor de notari de cel, al funcționarilor administrativi.

Pentru a înțelege mai bine chestiunea să vedem puțin mai de aproape situația și rostul notarului comunal în raport cu situația și restul celorlalți funcționari administrativi. Qui bene distinguit, bene docet. — Să începem.

Unitățile administrative sunt: comuna, (orașul) plasa, județul, Ministerul. Dintre acestea numai singură comuna este o unitate (corp) reală, pipăibilă, persoană esistență. Celelalte trei sunt unități abstracte înființate numai de dragul comunei, și mai ales de dragul bunei administrări a comunei. Dacă plasă este o asociație (voită sau impusă, nu importă), de comune, județul este o asociație de plăși, iar statul o asociație de județe, în scopul bunei funcționări a comunei și a cetățeanului, este prea natural, că viața manifestarea voinței, pulzația cetățenilor se întâmplă în comună și numai în comună. Plasa controlează și îndrumă comuna, îi dă direcțiune și canalizează viața comunei pe calea cea adevărată, județul face acelaș serviciu față de plasă și comună, iar statul față de cele trei categorii amintite. Fiind astfel lucrul, — și cred că această împrejurare nu este trasă la îndoială — calitatea funcționarilor administrativi (orice servicii ar face ei!) rămâne aceeaș. Deosebirea între dâșii este doar în atribuțiile, ce le îndeplinește. Nu schimbă situația întru nimic calificația diferită sau atribuțiile îndeplinite. Acestea sunt emanațiunea unei practice vechi și naturale și rezultatul firesc, ca organele de control să fie învestite cu atribuțiile curăpuzătoare menirii lor: buna funcționare a mașineriei, administrative.

Urmează deci, că în înțelesul mai larg toți funcționarii administrativi lucrează și ființează numai în interesul vieții comunale. Diferențierea o esplică acelaș fapt, care așează pe notarul comunal deasupra subnotarului, scriitorului, primarici comunale.

A fost, credem, nevoie de această digresiune, pentru a arăta, că între funcționarii administrativi nu se poate admite diferențierea, ce o crede D-l autor, între diferitele categorii ale acestora nu se poate trage linii

sau păreți despărțitori, întrucât unul fără altul nu au rost viață și nici îndreptățire, așa precum toți laolaltă nu au rost și îndreptțire fără comună sau fără cetățeni.

Când vorbești de instituția notarului trebuie să-ți închipui concomitent și pe cea a primpretorului și subprefectului (numirea nu importă) și vice versa. Incheiem digresiunea.

Suntem de părerea, că propunerea D-lui notar Pop nu poate lua ființă în modul cum s'a făcut pentru că:

a) nu se poate separa noțiunea funcționarului administrativi; acesta din motivul arătat mai sus și din motivul, că fără nici un motiv scoate la iveală egoismul, separatismul conducătorului comunelor noastre.

De altcum tendința și ambițiunea notarului comunal trebuie să fie avansarea sa pe treptele ierarhice ale administrației.

Avem chiar și astăzi și vom avea și în viitor fosti notari comunali cari ocupă posturi de pretori și primpretor, funcționari județeni și orașenești și ministeriali. Este oare just echitabil, moral, ca acestia să fie excluși de la îndreptățirea la căminul nostru? Nu. Astfel nu ne putem cugeta, și nu este ertat a ne cugeta.

b) Ruperea funcționarilor administrativi în aceste două categorii înseamnă divizarea forțelor pentru ridicarea căminului. Adevărul adevărat este, că numai notarii sau numai funcționarii nenotari singuri nu și vor putea ridica nici odată căminul dorit. Povestea cu „racul, broasca și cu știuca“ se potrivește de minune și aici, și apoi avem exemple vii despre rezultatele acțiunilor noastre stinghere.

Să nu se uite, că după contemplarea și calculația centrului asociației funcționarilor administrativi fără contribuirea comunelor (rurale și urbane) căminul nu poate lua ființă. Înființarea și aranjamentul necesitează sume mari-mari, iar susținerea de asemenea; chiar dacă fie care notar ar contribui anual cu 1000 Lei, totuși suma nu ajunge ajungerii scopului. Prin urmare chiar și din acest punct de vedere propunerea trece peste țintă. Dealtcum credem, că vor fi orașe și județe, care singure vor contribui atât cât comunele (rurale) ale unui județ laolaltă. Separatiunea proiectată deci este la tot cazul în detrimentul material al propunerii din chestie, fără a mai face și alte comentarii.

c) Nedumerirea D-lui propunător este netemeinică și prin faptul, că copiii universitari ai funcționarilor administrativi nenotari sunt în proporție foarte redusă față de numărul copii lor universitari de notar.

Vă rog să vă uitați în jur de Dv. și să constatați, că în întreg județul Dv. câți astfel de copii sunt într-o categorie și câți în alta. Imi veți da dreptate, că în medie abia este unul pe județ la universitatea din Cluj.

Din acest incident am putea face încă și puțină calculație. La universitatea din Cluj se înscriu anual aproximativ 1600 studenți (la toate facultățile). Dacă din acest număr în o opțiune sunt copiii funcționarilor

administrativi — și aceasta este la tot cazul exagerat — numărul copiilor noștri este anual de 200. Credem, că noul cămin va fi încăpător pentru acest număr.

Dar ca să revenim asupra motivului recunoscut și declarat chiar cu multă francheță de către D-l propunător, de-a mi-se voie să spun la rândul meu, că „nedumerirea“ arătată nu prea este cu temei. Dacă aluzia cu copilul servitorului dela prefectură și pretură este reală, noi nu vedem de loc pericol. Punem rămășag, că în toate cele 22 județe transilvănene nu sunt doi astfel de copii la universitatea de aici. Și încă ceva: Copilul servitorului amintit, dacă — în împrejurările neprielnice, în cari trăiește — este în stare să ajungă până la pragul universității, merită și el căminul nostru. Căci ori cât este tatăl lui de servitor, face parte și el din lanțul nenorociților angajați administrativi; iar înjuraturile și tratamentul, de care el, tata este părtaș o viață întreagă îl face merituor pentru a se sprijini la învățatură și odrasla sa sărăcuțioasă.

Dacă însă D-l propunător a citat acest exemplu în mod figurat, ca o expresie a timpurilor în cari trăim, răspunsul nostru este foarte simplu. Cu astfel de „ne-

dumeriri“ poate pași în orice societate orice membru al acesteia; în specie chiar dacă notarii și subnotarii ar avea căminul lor, subnotarii ar putea avea „nedumerirea“, că vor fi preferiți copiii de notar. Dar în felul acesta iarăși nu putem raționa.

Căminul, ce se va înființa va fi administrat conform unor anumite norme, de către un comitet al funcționarilor administrativi, în care comitet notarii vor fi reprezentați conform importanței lor numerice, și contribuiri materiale. Comitetele vor purcede — să sperăm imparțial și cu cât căminul va fi mai încăpător cu atât va fi posibilitatea „nedumeririlor“ mai eschisă.

Vorba românească: „De frica vrăbiilor să nu sămănăm grâul?“ Mulțumesc D-lui notar Pop, că mi-a dat ocazia de a desluși chestia. Rog pe toți domnii notari și pe toți funcționarii administrativi ca să înceapă de urgență adunarea contribuțiilor pentru edificiu. Cu cât se vor aduna mai repede sumele necesare, și cu cât acestea vor fi mai mari, cu atât ne vom apropia mai de vreme și mai intensiv de scopul vizat.

Dr. Ilie Oana,
președ. Asoc. funct. adtivi.

CONTABILITATEA PUBLICĂ.

Observări și propuneri.

Legea contabilității publice în culoarea ei actuală nici-când nu va fi bine văzută, nici chiar de primarii comunal, cărora tinde a le lărgi suveranitatea, căci:

Câți primari sunt și vor fi în stare a conduce singuri registre și a ordona plăți pe barba proprie, e emigmatic și cu atâta mai emigmatic e, că bunul mers al lucrurilor la comunele rurale nu va fi împiedecat de acest sistem de contabilitate compusă sau mai bine zis răpitoare de timp.

Dacă bietul notar, perceptor sau manipulant de bani publici are de făcut vre-o 10 plăți, trebuie să jertfească o jumătate de zi pentru a le putea face, căci pentru o singură plată trebuie să facă 5 lucruri și anume: 1. Inducerea în registrul pentru înscrierea ordonanțelor de plată (lucru ce ar trebui făcut și nu se face de primari); 2. Compunerea ordonanței de plată; 3. Inducerea ordonanței în registrul de partizi pentru cheltuieli; 4. Plătirea; 5. Inducerea în jurnalul de cassă.

Iată o îngrămădire de lucruri fără vre-o bază ponderoasă, care aduce cu sine numai pierdere de vreme, ceia-ce cred, că nu a urmărit nimenea atunci, când s'a introdus această lege și în ținuturile alipite unde până aci a fost un sistem mult mai simplu, sistem, care augmentat într-o-câtva ar fi servit o medie între

contabilitatea din Vechiul-Regat și cea din Ardeal Bănat etc.

Nu sunt stăpânit de idei regionaliste, nici nu voiesc să laud un sistem fără de altul, ci voiu să relatez o simplitate, care ar putea duce la cruțare de timp, atât pentru conducător, cât și pentru controlor și care ar fi:

1. Menținerea registrelor de partizi pentru venituri și cheltuieli, acumulate însă, sau mai bine zis legate unul de altul.

2. Sistarea (abandonarea) registrului de partizi pentru înscrierea ordonanțelor emise și a registrelor cu matcă și folosirea de chitanțe și contrachitanțe (scurte, întrucât privește conținutul).

3. Menținerea jurnalelor de cassă.

În felul acesta se cruță timpul, făcându-se mai puțin ca jumătate din actualul lucru (căci o parte mare din partide prezintă chitanțele gata), iar la control s'ar colaționa chitanțele sau contrachitanțele cu jurnalul de cassă, iar acesta cu registrul de partizi.

În felul acesta întreg dosarul contabilității s'ar prezenta astfel:

1. Registrul de partizi pentru venituri și cheltuieli și jurnalul de cassă, în forma actuală.

2. Documentele de cassă, după următorul formular:

Chi* Contrachi-tanță.

Su bsemnatul confirm prin prezenta, că astăzi, anul _____ luna _____ ziua _____ am

primit din*
vârsat în cassa comunei _____ suma de Lei _____ b _____ adecă Lei _____
_____ bani _____ pentru _____

} martori (în caz că partida
e neștiutoare de carte)

semnătura primitorului
plătitorului

Bun de plată de-
incassat la Cap. _____ Art. _____ în suma de Lei _____ bani _____
perceptor — notar _____ (nu se va cuprinde în text! după
cum se numește al doilea factor) _____ primar

* Ce nu e necesar se va șterge.

Documentul de cassă arătat mai sus ar putea în-
locui atât ordonanța de plată, cât și chitanța pe care
în rezumat le cuprinde în sine, apoi e mai real deca-
re-ce partiida espune în el că a primit sau a vârsat
suma cuprinsă în document, iar organele cari manipu-
lează banii nu ar putea abuza față de cei neștiutori
de carte. La cerere s'ar putea estrada dovadă de pri-
mire acelora, cari vârsă baai în cassă.

Atât registrele de partizi, cât și jurnalul de cassă
pot fi cusute laolaltă, în ordinea: Venituri, cheltueli,
jurnal și aceasta pentru a nu se forma o bibliotecă
întregă și ca manipulantul mașinalicește să facă indu-
cerile, adecă să nu întrelase (amâne) introducerea do-
cumentului la achitare sau primire în vre-unul din
registre (fiecă nu'l are momentan la îndemână, sau
din alte motive).

Nu vād nici o necesitate de cotor sau matcă,
acea fiind numai un duplicat, care singur nu poate
avea valoare.

În caz de pierderea vre-unui document, cea-ce
ar fi inexplicabil, procedura de anulare nu ar fi atât
de ceremonială, pierderea s'ar putea publica eventual
în Monitorul Oficial județean și s'ar putea compune
alt document.

Observarea la alineatul anterior de sigur va fi
acea, că mai cu ușurință s'ar putea sustrage vre-o
poziție dela percepțiuni (după acet sistem). Intocmai
la fel se poate sustrage una sau mai multe file din
registrul cu matcă, pentru a se mușamaliza ceva cu
ele, iar urmarea e publicarea de an.lare în Monitorul
Oficial și . . . gata.

Pentru ori-ce lucru bagatel trebuie să se deschidă
credite suplimentare. folosibile numai după aprobarea
hotărârii respective de către prefect, eventual de către
Minister.

Aceste bagatelități sunt aproape totdeauna lucruri
impuse, ca: abonarea unei foi, procurarea unui portret,
comandarea cutărei sau cutărei lucrări recomandată chiar
de Minister, tot lucruri, cari nu mai dau timp de gân-
dit, ci leagă de uu termen fix achitarea abonamentului
sau prețului, pentiu care de-altfel nu a fost bugetat
nimica. Legea în vigoare în cazul de față pretinde
deschidere de credit extraordinar, pe când autoritățile

superioare pretind respectarea termenului fixat, care-
nici când nu e atât de lung, ea să poată îngădui apro-
barea conclusului referitor la credit. Iată deci o situație
critică pentru comune și funcționari, împreună cu răs-
punderi materiale și morale.

Pentru asanarea acestei situații ar trebui îngăduit,
ca sumele mai mici (până la 100—200 lei) să se poată
anticipa îndată după aducerea hotărârii referitoare, în
speranța aprobării superioare, iar cea-ce trece peste
această sumă să se lege de aprobarea prefectului și
nici decum de a Ministeriului, fiind prea lung drumul
până la București și mai ales de acolo înapoi.

S'ar putea face și alte simplificări și cred, că tot
atât de sigură ar fi manipularea banilor publici.

Sas Ioachim
not. cerc.

INFORMAȚIUNI

Aprobarea actelor de adopțiune. Ministerul
justiției a dat sub Nr. 40.566 din 16 August 1924 ur-
mătoarea deciziune:

Noi ministru secretar de Stat la departamentul
Justiției.

Văzând ordonanța ministerului de Justiție al fostu-
lui regat ungar cu Nr. 1546 din 22 Ianuarie 1884 prin
care se dispune ca actele de adopțiuni în Ardeal să fie
confirmate de ministerul justiției.

Având în vedere raportul D-lui director general
al acestui minister delegat la Cluj Nr. 19943 din 1924.

Decidem:

Art. I. Să abrogă ordonanța ministerului de jus-
țiție al fostului regat ungar Nr. 3546 din 22 Ianuarie
1884.

Art II Delegăm cu confirmarea actelor de adop-
țiuni în Ardeal pe d-nii primi președinți ai Curților de
apel din Cluj, Oradea-Mare, Târgu-Mureș și Timișoara

Art. III. D-l director general al personalului din
acest minister este însărcinat cu executarea prezentei
deciziuni.